

22.3.2024

Tätkätie 6 ja 8, Konala asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma

HEL 2023-014054 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta kannanottoa Konalassa osoitteessa Tätkätie 6 ja 8 sijaitsevan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1693–00/24. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (19.2.2024) mukaa asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee tontteja 32049/8 ja 32049/7, osaa Tätkätien katualueesta sekä osaa Konalantien varressa olevaa puistoalueesta. Tavoitteena on mahdollistaa kahden uuden 5-kerroksisen asuin-kerrostalon rakentaminen. Tontin 32049/8 länsipuolelle sijoittuva katualueen osa liitetään kaavamuutoksessa osaksi asuin-kerrostalojen korttelialuetta. Tavoitteena on selkeyttää Konalantien ja Tätkätien välisiä kävelyn ja pyöräilyn kulkuyhteyksiä Konalantien viereisellä puistoalueella. Puistoalueen puusto on tavoitteena säilyttää.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1962, 1977 ja 1984). Niissä tontti 8 on merkitty asuin-kerrostalojen (AK) ja tontti 7 asuin-kiinteistöjen (AP) korttelialueeksi. Tätkätie on katualuetta ja Konalantien varsi puistoaluetta (P). Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu asuntovaltaiseksi alueeksi (A3). Aluetta kehitetään pääasiansa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä lähialueiden käyttöön. Tontit ovat yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa Tätkätien katualueen sekä Konalantien varren puistoalueen. Kaavoitus on tullut vireille tonttien omistajan hakemuksesta.

Kaupunginmuseon kanta

Rakennettu ympäristö

Konalan ensimmäinen merkittävä rakennusvaihe oli 1950-luvulla, jolloin suurin osa jälleenrakennuskauden omakotitaloista rakennettiin rintamamiestonteille. Seuraava vaihe Konalan kaupunginosan rakentamisessa oli 1950-luvun lopussa ja 1960-luvulla, jolloin rakennettiin suurin osa alueen kerrostaloista. Karttapalvelun tietojen mukaan suunnittelualueella sijaitseva asuin-kerrostalo on valmistunut vuonna 1958 ja asuin-kerrostalo vuonna 1959. Purettavaksi esitetyt asuin-kerrostalo ja omakotitalo edustavat tyypillistä 1950-luvun lopun rakentamista ja sijoittuvat

22.3.2024

valmistumisajankohtansa perusteella Konalan toiseen merkittävään rakentumisvaiheeseen. Rakennuksia ei ole suojeltu.

Helsingin kaupungin Arska-palvelussa löytyy TäHKätie 6 ja 8 piirustuksia. TäHKätie 6 suunnittelusta on piirustusten mukaan vastannut helsinkiläinen insinööritoimisto P. Kyöstillä. Suunnitelmissa rakennus on nimetty K. Lilljeströmin asuintaloksi. Asuintalon piirustukset on päivätty 1.9.1957. TäHKätie 8 asuintalon piirustukset on päivätty 1.7.1958. Piirustusten mukaan rakennuksessa on betonisokkeli, rapatut ulkoseinät sekä tiilikatto. Rakennuksen suunnittelija jää epäselväksi.

TäHKätie 6 kaavamuutoksen viitesuunnitelmassa (Rakennusliike Lapti Oy, HPK Arkkitehdit Oy, 8.9.2023) on havainnollistettu uudisrakennusten sijoittumista purettavien rakennusten tilalle. Viisikerroksiset kerrostalot erottuvat havainnekuvin lähiympäristön rakennuskantaa hieman korkeampana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan suunnittelualueen asukkaiden piha- ja oleskelualueet sijoittuisivat tonttien kaakkoisosaan puustoiselle ja kallioiselle alueelle.

TäHKätien ja Konalantien nykyinen ympäristö muodostuu eriaikakausi-na rakentuneista matalahkoista pien- ja kerrostaloista, joista osa on suojeltuja. Purettavaksi esitetyt 1950-luvun lopun rakennukset ovat osa alueen kerroksellista rakennuskantaa. Rakennukset eivät kuitenkaan omaa niin merkittäviä kulttuurihistoriallisia tai rakennustaiteellisia arvoja, ettei esitetty kaavamuutos olisi rakennetun ympäristön osalta mahdollinen. Museo pitää kuitenkin tärkeänä, että uudisrakennusten suunnittelussa huomioidaan alueen nykyinen rakennuskanta ja uudisrakennukset sopeutetaan siihen mittakaavan ja yleisilmeen avulla. Myös alueelle ominaisen kaupunkiluonnon tunnelman säilyttäminen tulee huomioida suunnittelussa pyrkimällä säilyttämään tontille sijoittuvia mäntyjä. Asukkaiden puustoiselle ja kallioiselle alueelle sijoittuvat piha- ja oleskelualueet tulee myös pyrkiä säilyttämään mahdollisimman luonnonmukaisena.

Kaupunginmuseo katsoo, että asemakaavamuutoksen lähtökohdat ovat sopeutettu riittävässä määrin alueen ympäristöön ja voidaan toteuttaa rakennetun ympäristön osalta alustavaan viitesuunnitelmaan perustuen.

Arkeologia

Tonteille TäHKätie 6 ja 8 sijoittuu muinaismuistolain rauhoittaman ensimmäisen maailmansodan aikaisen puolustusaseman Tukikohta XX-VII:3 (Konala) aluerajaus. Tonttien alueelle on rakennusaikanaan 1915–1918 toteutettu yhdyshautaa, katettu suojahuone tai tuliasema ja mahdollisesti muitakin rakenteita, kun alue on vielä ollut peltojen ympäröimä metsäsaareke. Rakenteita näkyy varhaisemmissa ilmakuvissa.

22.3.2024

Puolustusaseman XXVII:3 rakenteet ovat ulottuneet myös asemakaavan muutosalueen etelä-, itä- ja pohjoispuoleisille tonteille ja niitä on näkyvissä Tähkätie 4a -tontin pohjoislaidalla. Kohteen rakenteita on jäänyt talojen ja pihamaiden alle, kun alueelle on toteutettu asuin- ja palvelurakentamista 1950/60-luvuilta eteenpäin.

Kohde on inventoitu maastossa edellisen kerran 1990-luvulla. 1990-luvun tutkimuksen lähdeaineiston perusteella linnoiterakenteita on sijainnut tonttien Tähkätie 6 ja 8 pihamailla, mutta tonteilla ei tuolloin havaittu rakenteita ja osan kohteesta mainitaan täytetyn. Tuorein ensimmäisen maailmansodan aikaisiin maalinnoitteisiin liittyvä tutkimus on arkistoinventointi vuodelta 2014, jonka yhteydessä ei tehty maastokäyntiä.

Kaavamuutoksen tavoitteena on rakentaa kaksi asuinkerrostaloa tonteille, joilla nyt sijaitsee kaksi pientaloa. OAS:n aineistona olevan viite-suunnitelman mukaan rakentamista kohdistuisi mahdollisesti peitettyjen linnoitelaitteiden kohdalle. Erittäin kiinnostava ilmiö on Tähkätie 8 asuinrakennuksen koillispuolella oleva ilmakuviissa näkyvä rakenne, joka saattaa olla linnoitteeseen liittyvä katettu rakenne, sillä sama rakenne vaikuttaa olevan paikalla jo ennen pientalon rakentamista.

Tonteille Tähkätie 6 ja 8 sijoittuvan linnoitekohteen säilyneisyydestä ei ole riittävää ja ajantasaista tietoa suunnitellun kaavamuutoksen pohjaksi. Näin ollen tonteille on tarpeen tehdä maastotarkastus kaupunginmuseon arkeologin toimesta lumettoman ja sulan maan aikana. Maastotarkastuksessa pyritään selvittämään, vaikuttaako tontilla olevan säilyneitä rakenteita ja mikä on alueen arkeologinen potentiaali. Viimeaikaiset arkeologiset tutkimukset ovat osoittaneet, että vaikka maanpinnalla ei näkyisi viitteitä linnoituslaitteista, rakenteita saattaa sijaita täytettynä ja peitettynä maanpinnan alla. Maastotarkastuksen pohjalta museo arvioi jatkotutkimuksen tarvetta ja suojelutarpeita.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Tähkätie 6 ja 8 asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö